

Direkta utgifter	Kr. 34 967, ²⁵
Afskrifningar	» 2 467, ⁰³
Ökning af fonder	» 1 659, ⁸⁸
Summa Kr. 39 094, ¹⁶ .	

Af skillnaden, kr. 1 631,⁷⁹, hafva Sandellska fonden och Byggnadssamfundets donationsfond på grund af särskilda beslut fått vidkännas tillsammans kr. 179,³⁴ och Allmänna fonden återstoden, kr. 1 452,⁴⁵. Denna nedsättning af fondens kapital har sin orsak i de ofvan angifna, rätt ansenliga afskrifningarna, hvilka blifvit gjorda å inventarier, bibliotek och boklager, och, då dessa afskrifningar visat sig vara välbetänkta och tillräckliga, innebär resultatet icke annat än, att Föreningens tillgångar beräknats med ökad säkerhet.

Den ofvan angifna fondtillökningen fördelar sig stadgenligt sålunda:

Byggnadsfonden	Kr. 1 177, ⁶⁸
Reservfonden	» 400, ⁰⁰
Polhemsfonden	» 82, ²⁰
Summa Kr. 1 659, ⁸⁸ .	

I öfrigt få vi hänvisa till styrelsens tablå öfver Föreningens inkomster och utgifter och ekonomiska ställning vid årets början och slut, hvilken tablå vi granskat och befunnit i enlighet med hufvudboken.

Räkenskaperna, som äro synnerligen noggrannt och omsorgsfullt förda, hafva befunnits utan anmärkning och försedda med vederbörliga verifikationer. Öfver bankbehållningen har företetts insättningsbevis.

Vid verkställd inventering har kassan visat sig öfverensstämmande med räkenskaperna för dagen.

Föreningens tillgångar i svenska statsobligationer hafva vi granskat i Inteckningsbolagets kassahvalf, där de förvaras jämte kapitalförsäkringsböckerna N:ris 118 102 och 118 103 samt lifränteböckerna N:ris 507 och 508, tillhöriga affidne professor *Hj. Holmgrens* omyndiga barn, — och befunnit allt i vederbörlig ordning.

Inventarier, bibliotek och boklager äro i räkenskaperna upptagna till lämpliga värden.

Styrelsens och förvaltningsutskottets protokoll hafva vi genomgått och förvissat oss om, att inga utanordningar blifvit gjorda utan motsvarande beslut.

Lokalens inredning och möblering har under året kompletterats för ett rätt ansenligt belopp, hvartill styrelsen varit berättigad på grund af det anslag, som redan 1891 för detta ändamål ställdes till dess förfogande, och har Föreningen allt skäl att vara styrelsen tacksam för det praktiska och ändamålsenliga skick, hvori lokalen nu befinner sig.

På grund af förestående, och då i öfrigt allt inom förvaltningen utvisar, att styrelsen och sekreteraren med synnerligt nit och omtanke tillgodosett Föreningens intressen, få vi till Föreningen hemställa, att full och tacksam decharge beviljas styrelsen för dess förvaltning under år 1893.

Stockholm den 14 mars 1894.

C. J. Binnquist Rudolf S. Enblom Gustaf Hallberg.

På därom af ordföranden gjord framställan beviljades styrelsen full och tacksam decharge för 1893 års förvaltning af föreningens angelägenheter.

Därefter föredrogs ett från Första sektionen inkommet förslag till ändring af §§ 22 och 23 af föreningens stadgar, rörande nedsättning i vissa fall af inträdes- och terminsavgifter för ledamöter inom Första sektionen. På af styrelsen därom gjord hemställan beslöts, att denna fråga skulle bordläggas, tills en närmare utredning hunnit vidtagas, samt upptagas i sammanhang med andra å bane varande stadgeändringsförslag. Ingeniör *A. Leffler* höll därefter det utlysta föredraget om

Ett och annat från Chicago-utställningen.

Omdömena om Chicago-utställningen hade varit mycket olika; ofördelaktiga af dem, som besökt densamma under första tiden, då intet var i ordning, och då det hela mera var en utställning i packlärar, och fördelaktiga af dem, som kommo till Chicago först frampå sommaren, då utställningen tedde sig i ett ordnat skick.

En hårdnackad strid hade utkämpats mellan de städer, som täflade om att förvärfva utställningen, särskildt mellan New-York och Chicago, och hvad som afgjorde saken till den senare stadens fördel, var i hufvudsaklig grad dess energiska uppträdande och den stora penningesumma, som bland dess affärsmän genast subskriberades för att bilda en garantifond.

Sedan Chicago härvid afgått med segern, kände dess stolthet och lokalpatriotism inga gränser, och i öfvertygelse af, att, hvad den vill åstadkomma, den också kan genomdriva, satte den härefter som sitt valspråk uttrycket: "*I will*".

Rörande själva direktionen för utställningen, hade man så fördjupat sig i kommittéer, att de utländska kommissarierna och utställarna hade svårt att veta, hvart de i hvarje fall egentligen skulle vända sig. Man trodde, att det skulle ligga närmast till hands att vända sig till »the National Commission», men dennes uppdrag var hufvudsakligen endast att se till, att de af regeringen anslagna medlen blefve rätt använda. Eller och vände man sig till mr Walker Fearn, chef för »the Departement of Foreign affairs», men af honom fick man alltid ett undvikande svar, att han ville hänskjuta saken till »the proper authorities», o. s. v.

I betraktande af det virrvarr och chaos, som existerade under den första utställningstiden, var det märkligt, att det hela någonsin blef färdigt. När emellertid allt var i ordning, ut- som invändigt, tedde det sig ofantligt storartadt. Byggnaderna i sin hvita skrud, sedda så väl i solbelysning som i den magiska elektriska belysningen om aftonen, gäfvö en storlagen anblick.

Man har sagt, att på utställningen ej fanns så mycket nytt. Hvad kan man då begära i våra dagar att få se nya uppfinningar till när och fjärran? Men menar man med nyheter det, som ej förr varit exponerat å en utställning, så fanns mycket af intresse, såsom de Laval's ångturbin, Telautografen, Carborundum m. m., för att nu endast anföra ett par exempel. Och såg man där ej mycket absolut nytt, vare sig förut exponerat eller ej, så fanns där så mycket mera gammalt af stort intresse. Alla samlingar voro hämtade från Washington och här exponerade; så äfven den storartade samlingen af patent-modeller. Man såg symaskinen före Howe-propellern före John Ericsson, skrifmaskinen långt före Remington o. s. v., hvilket allt var synnerligen upplysande i historiskt afseende.

Rörande utställningens storlek så var den amerikanska afdelningen ungefär lika stor som hela det af andra nationer upptagna utrymmet. Af dessa senare var Tysklands utställning störst, och sedan kom Frankrikes, men därefter började man redan tala om Sveriges. Den tyska byggnaden hade kostat 100 000 doll.

Ordningen inom utställningen var mönstergill, likaså renligheten. En vakthafvande kår, kallad *Columbian guards*, var engagerad dels för att tillse ordningen, dels och för att tillhandagå besökande med råd och upplysningar. Denna kår utgjordes delvis af män med kunskaper och bildning, rekryterade från skolor och universiteter.

Att utställningen vann i allmänhetens gunst bevisas bäst af de siffror, som ange antalet besökande från månad till månad. De voro nämligen under maj 1 050 000, juni 2 675 000, juli 2 760 000, augusti 3 515 000, september 4 700 000 och oktober 5 000 000, eller fem gånger mer än under den första månaden.

Hvad som försakade det mesta bekymret under utställningen var brandförsäkringen och juryarbetet. Brandförsäkringen var ställd på en ömsesidig uppsägning af 5 dagar, hvilket naturligtvis försakade osäkerhet. Försäkringsbolagen voro försiktiga med anledning af ofta förekommande eldsvådor. Mest fruktade man lösdrivare, s. k. »tramps». Efter utställningens slut gingo de omkring och tände på endast för ro skull. Innan juryarbetet kunde börja, förekom mycket bråk och oreda och långt uppskof, hvilket försakades af, att planen för det hela, sättet hvar på juryn skulle arbeta, ej blifvit tillräckligt utarbetat i förväg, och de respektive jurymännen fingo vänta en rundlig tid, innan de kunde erhålla definitiva order om sättet för sitt arbete. Ett nytt juryssystem, olika mot det vid föregående världsutställningar använda, tillämpades här, det Thatcherska systemet, så kalladt efter dess upphöfsmann, mr Thatcher. Efter åtskilliga modifikationer framträdde slutligen detta system i ett skick, som visade, att det samma ej var så förkastligt, som man först ville hålla före. Principen var i hufvudsak den, att tryckta blanketter, upptagande namn, nummer, afdelning m. m. för de utställda föremålen utdelades, å hvilka jurymännen öfver sitt namn skulle inskrifva de olika »points of excellence». Rörande jurymännen och deras kompetens hade mr Thatcher uttryckt sin synnerliga tillfredsställelse med de krafter, man för detta arbete lyckats förvärfva från Sverige.

Reklamen för utställningen sköttes på ett utmärkt sätt. Direktionen gaf åt hvarje land, hvarje stat eller hvarje förening, som så önskade, en särskild dag, som öfver hela utställningen skulle firas såsom dess nationaldag. Härigenom uppstod täflan om, hvem som kunde uppvisa största antalet besökande på sin dag. Chicago slog världsrekordet härvid, och det antal besökande, som på dess dag strömmade in öfver utställningsområdet, öfverträffade äfven det högsta antalet besökande på en dag vid någon föregående världsutställning. Hvad betydde Filadelfia-utställningens 217 526 år 1878 eller Pariser-utställningens 397 150 år 1889, då den förra mer än tre gånger och den senare nära två gånger öfverträffades af Chicago, som på sin dag såg 716 881 personer tränga genom portarne in på utställningsområdet. Då steg modet hos Chicagoborne, man betraktade denna dag som en vändpunkt i finansiellt hänseende och hoppades på bättre tider, som skulle ersätta förlusterna under de första månaderna. Aktieägarna fingo dock aldrig någon anledning att rosa marknaden. De fingo visser-

ligen icke sina pengar tillbaka, men de beklagade sig ej, då de gått att uppoffra sig för Chicagos värdighet.

Det sociala lifvet inom utställningen spelade en stor rol. De olika länderna och deras representanter gäfvö lysande middagar, där man sökte öfverträffa hvarandra i anordningar. Kommissarierna slöto sig till samman till en förening för att gemensamt bevaka sina intressen och afhöllo enskilda möten, vanligen en gång hvarje vecka.

Man kunde nu uppställa den frågan: Hade Sveriges deltagande i Chicago-utställningen medfört de resultat, som man här hemma väntat och hoppats?

Skälen för Sveriges deltagande voro flere, och det som oftast framhölls var, att man borde vara med för att ej bli bortglömd, när det gällde en täflan mellan världens bildade nationer. I detta afseende har Sveriges deltagande varit särdeles lyckadt. Den svenska konsten har vid utställningen haft en aldeles särskild success, öfverträffande allt, hvad man vågat hoppas, en success, som till och med konstens hemland, Italien och Frankrike kunnat afundas. I maskin-hallen hade Sverige, enligt fackmäns utsago, ett utställningsföremål, som kan väntas mest af alla komma att bli epokgörande inom maskin-industrien. Den svenska byggnaden med sin samling utställningsföremål, visande Sveriges ståndpunkt i vetenskapligt, konstnärligt och industrielt hänseende, har varit en plats, där man med allt skäl beundrat, hvad man sett, och blifvit öfvertygad om det berättigade i ett yttrande, som presidenten för juryn inom afdelningen för bergsvetenskap en gång fällde: »We always look to Sweden for quality», eller hvad redaktören för en af världens förnämsta ingenjörstidningar, the Engineer, sagt: »Näst Krupp har Sverige den vackraste kollektivutställning af järn och stål».

Man tyckte i allmänhet trifvas förträffligt inom den svenska byggnaden, och skälet härtill torde förnämligast ha varit den okonstlade, enkla nationella prägel, som karaktiserade allt inom den samma.

Att den svenska byggnaden, och hvad den inrymde af utställningsföremål, gjorde mycket till att skingra vissa dunkla begrepp om vårt land och dess folk, var man ofta i tillfälle att se. Byggnaden själf med sina bizarra former och sitt gammalmodiga utseende, jämförd med den eleganta inredningen från Stockholms handtverkerier och den moderna industrien, väckte den intelligente utställningsbesökandens uppmärksamhet på, att vi äro ett folk med gamla minnen men med moderna lefnadssätt och vanor.

Att den svenska utställningen var allmänt omtyckt, visade sig bäst däraf, att byggnaden alltid var så full med folk, som den bekvämligen kunde rymma, och att ej sällan trängsel uppstod. På Chicagos dag och på Sveriges dag strömmade 50 000 personer genom utställningsbyggnaden, och i rmdt tal kan beräknas, att densamma besöktes inalles af 1 800 000 personer, eller 8,6 % af antalet besökande inom hela utställningen för hvarje dag, den var öppen.

Att de minnen, som blifvit fästade vid den svenska utställningen, ej skola försvinna, kan man ha anledning hoppas däraf, att man ofta märkt, huru Sveriges deltagande i Filadelfia-utställningen och de män, som då, 17 år sedan, voro förenade med den samma, ännu kvarleva i minnet hos dem, som då sågo den svenska utställningen.

Det synes i sanning vara hög tid på, att Sverige på allvar öfverger det pessimistiska tal, som man så ofta hör, att vi äro för små att täfla med de stora nationerna. Sverige